

Η αρχή της συρρίκνωσης του Ελληνισμού

“Ουδέποτε παυσόμεθα μαχόμενοι και πολεμούντες τοις κατέχουσι την Κωνσταντινούπολιν”

Ιωάννης Δούκας Βατάτζης

“Οι Έλληνες δεν κάνουν ποτέ ειρήνην με ένα εχθρόν, οπού κατακρατεί τον ελληνικόν τόπον.”

Ρήγας Φεραίος

Νικόλαος Ντέμος

636 - Η αρχή της συρρίκνωσης του Ελληνισμού

2η έκδοση: Νοέμβριος 2023

© Ντέμος Νικόλαος

Διεύθυνση έκδοσης: Anabasis

Επιμέλεια έκδοσης: Δρ. Ιωάννης Ζένιος

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Δημήτριος Ντέμος

Εκδόσεις Anabasis

www.anabasis.gr

Email: info@anabasis.gr

ISBN: 978-618-00-4448-5

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση του βιβλίου αυτού ή η αναπαραγωγή μέρους ή όλου με οποιοδήποτε μέσο χωρίς την έγγραφη άδεια του εκδότη ή του συγγραφέα. Θερμά παρακαλούμε τους επιθυμούντες να χρησιμοποιήσουν σημεία του βιβλίου, να αναγράψουν το βιβλίο και τον συγγραψαντα αυτό.

*Αφιερώνεται στη μνήμη της μητέρας μου Βασιλικής.
Επίσης στις θείες μου Αφροδίτη και Ελένη και στον αείμνηστο θείο μου, Γεώργιο Παπαμανώλη.
Και πάντα, δηλούσθαι τας τιμάς ες Αγνώστω Έλληνα*

Περιεχόμενα

- 1 Πρόλογος
 - 2 Παγκοσμιοποίηση και οικουμενικότητα της Ελληνικής γλώσσας (300 π.Χ.)
 - 3 Επικράτηση του Χριστιανισμού και μετάλλαξη της αυτοκρατορίας (300 μ.Χ.)
 - 4 Οικουμενική πολιτική και λανθασμένος δυτικός προσανατολισμός (533-554)
 - 5 Έλεγχος των δρόμων του μεταξιού (532-568)
 - 6 Εκρήξεις ηφαιστείων και κλιματικές αλλαγές (536-540)
 - 7 Πανδημία επί Ιουστινιανού και μεταναστεύσεις λαών (541-542)
 - 8 Στρατηγικά διπλωματικά λάθη στην εγγύς ανατολή (530-602)
 - 9 Ήττα στο Γιαρμούκ και αρχή συρρίκνωσης του Ελληνισμού (636)
 - 10 Επίλογος
- Ενδεικτική βιβλιογραφία
- Ευχαριστίες

Πρόλογος

Το ανά χείρας βιβλίο του Δρ Νικόλαου Ντέμου, «Η αρχή της συρρίκνωσης του Ελληνισμού 636 μ.χ.», αποτελεί σύγγραμμα αφύπνισης του Ελληνισμού στις μέρες μας.

Ως εκ τούτου αποτελεί χρήσιμο εργαλείο επανακαθορισμού και επαναστοχοθέτησης ατομικής, συλλογικής και εθνικής.

Η λεπτομερής ανάπτυξη και παρουσίαση ιστορικών γεγονότων άμεσα σχετιζόμενων με την μακραίωνη πορεία/ιστορία του Ελληνισμού και του Χριστιανισμού, η σύνδεση τους με το σήμερα, η συγκριτική παρουσίαση τους, οι αναφορές στην ελληνική γλώσσα και η ανάπτυξη της κυκλικής σχέσης των ιστορικών γεγονότων, συνδυαζόμενα με την άρτια επιστημονική προσέγγιση του θέματος από τον συγγραφέα, προσδίδουν στο βιβλίο ιδιαίτερο ενδιαφέρον και χρησιμότητα.

Η χάραξη μακροπρόθεσμης στρατηγικής, η καλή γνώση της ιστορίας και η αύξηση της κατά κεφαλήν καλλιέργειας των Ελλήνων, αποτελούν για τον ίδιο, τους τρεις επιβαλλόμενους για την ανακοπή της συρρίκνωσης του Ελληνισμού παράγοντες. Συρρίκνωση που σηματοδοτείται το 636 μ.χ. με την ήττα στο Γιαρμούκ και συνεχίζεται μέχρι σήμερα με το πλήγμα στον Ελληνισμό της Ουκρανίας και της Αζοφικής θάλασσας ως αποτέλεσμα της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Αν η συρρίκνωση εξελικτικά θα οδηγήσει στην παρακμή ως πρόπλασμα του αφανισμού, εύλογα μπορεί να αποτελέσει συνειρμικό ερώτημα για τον κάθε αναγνώστη.

Η απάντηση μέσα από τις σελίδες του βιβλίου ευκρινής.

Η ανακοπή της οποιας συρρίκνωσης, μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την ενεργοποίηση των υγείων δυνάμεων του Ελληνισμού και όχι από δοτές λύσεις τρίτων στη βάση μεταπρατικών πολιτικών, λογικών και προσεγγίσει των υγείων δυνάμεων του Ελληνισμού και όχι από δοτές λύσεις τρίτων στη βάση μεταπρατικών πολιτικών, λογικών και προσεγγίσεων.

Ο Δρ Ντέμος μέσα από την πολυδιάστατη και πολυεπίπεδη γνώση και εμπειρία του όχι ως ιστορικός αλλά ως ιστοριοδίφης, μας προσφέρει μέσα από τις σελίδες του βιβλίου αυτού μοναδική ευκαιρία αναστοχασμού και ανατροφοδότησης.

Θανάσης Τσώκος

Γενικός Διευθυντής

Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου

Εισαγωγή

*«Ότι το φαινόμενο παντός πράγματος είναι το εναντίον του κεκρυμμένου»
Πυθαγόρας, 550 π.Χ.*

“Εσμέν Έλληνες το γένος, ως η τε φωνή και η πάτριος παιδεία μαρτυρεί”

Πλήθων, 1450 μ.Χ.

Συνεχίζω τη συγγραφή ιστορικών βιβλίων όχι ως επαγγελματίας ιστορικός αλλά ως ένας ερευνητής της ιστορίας, που προσπαθεί χρόνια να αποκρυπτογραφήσει μερικές αλήθειες (τουλάχιστον από τη δική μου σκοπιά και με τις δικές μου διόπτρες), γιατί, όπως τονίζω σε κάθε τάξη στην οποία διδάσκω, θα πρέπει πάντα να προσπαθούμε να ψηλαφήσουμε και να δούμε πλευρές ή μεγάλο μέρος από το κάτω μέρος του παγόβουνου κάθε θέματος, σχέσης ή ακόμη και προσώπου, ήτοι, τα καλυμμένα από τη θάλασσα εννέα δέκατα, όπως πιο σωστά μας προ είτε και ο σοφός Πυθαγόρας, *«ότι το φαινόμενο παντός πράγματος είναι το εναντίον του κεκρυμμένου»*.

Συνάμα, με τις αναζητήσεις και αναλύσεις μου, μπορεί κανείς να προσθέσει την εμπειρία (εργασίας, διδασκαλίας και διαμονής σε διάφορα μέρη του κόσμου) και τη συναναστροφή, συνεργασία και αντιπαλότητα με διαφορετικές φυλές, που σφραγίζει τις απόψεις μου σε σημαντικά θέματα που αφορούν τον Ελληνισμό, την ιστορία του, τις επιδιώξεις του και κυρίως το μέλλον του.

Εξάλλου, ο κύκλος ζωής με τα αλληλοκαλυπτόμενα και αναβαθμιζόμενα στάδια και επίπεδα (ή αλλιώς οι κυκλικές εναλλαγές) είναι πολύ σημαντικός και διαφεντεύει την πορεία κάθε ανθρώπου, κοινωνικής οντότητάς, εθνικού ή κρατικού μορφώματος και όλων των παγκόσμιων δυνάμεων και πολιτισμών. Πιστεύω ότι με το πέρας των (7X7) 49 ετών, κάθε νοήμων άνθρωπος έχει συσσωρεύσει εμπειρίες και παρατηρήσεις, που πρέπει να μεταφέρονται στις νεότερες γενιές. Όπως λένε μερικοί σοφοί, για να παίζει κανείς ποδόσφαιρο και να πολεμάει πολέμους πρέπει να είναι νέος, αλλά για να διδάσκει, να παρέχει συμβουλές, όπως και για να διακυβερνά πρέπει να είναι ηλικιωμένος και σοφός.¹ Έτσι, μετά τόσα χρόνια εντριβής και μελέτης ιστορικών βιβλίων, τολμώ να παραθέσω τη σύνθεση από τις αναγνώσεις και επιπλέον να προβάλω τις τεθλασμένες και αλληλοκαλυπτόμενες συντεταγμένες (όχι απλώς περιγραφικά και γραμμικά), μήπως καταφέρω να προ-ίδω και προβλέψω μελλοντικές καταστάσεις.

Πολλοί συγγραφείς περιγράφουν συμβάντα και γεγονότα, άλλοι ασχολούνται συνήθως μονάχα με τα αποτελέσματα. Μερικοί μπορούν να διεισδύσουν στον βαθύ και περίπλοκο κόσμο των αιτίων και ακόμη λιγότεροι τολμούν να προβούν και σε προγνώσεις. Στο παρόν πόνημα προσπαθώ να ασχοληθώ με τις αιτίες αυτές που προδιαθέτουν, επιδρούν, προσδιορίζουν και δημιουργούν τα

¹ Ο Δημόκριτος και ο Πλάτων αναφέρουν αντίστοιχα ότι «ισχύς και ευμορφία νεότητος αγαθά, γήρατος δε σωφροσύνη άνθος» και «εμπειρία μεν ποιεί τον αιώνα ημών πορεύεσθαι κατά τέχνην, απειρία δε κατά τύχην», αλλά και ο Shakespeare «As you are old and reverend, you should be wise».

γεγονότα εκείνα τα οποία προκαλούν την μακροχρόνια ακόμη και την τωρινή κατάσταση των πραγμάτων.

Προσπαθώ επίσης να αναλύσω εκτενώς θέματα, που κατά κάποιον τρόπο «ελέγχονται» από τον ανθρώπινο Νου μέσω της χρήσης και εφαρμογής της στρατηγικής αλλά και τακτικών αποφάσεων και κινήσεων κυρίως από αυτούς που διοικούν και παίρνουν αποφάσεις, ήτοι τους κυβερνώντες. Περιγράφω επίσης γεγονότα και συμβάντα, που δεν είναι ανθρωποποίητα, ήτοι που κατά μεγάλο μέρος δεν ελέγχονται και ούτε πραγματοποιούνται από τον ανθρώπινο Νόο. Σε τέτοια συμβάντα, όπως ηφαιστιογενείς εκρήξεις, πανδημίες, μεταναστεύσεις, κλπ., οι κυβερνώντες απλώς αντιδρούν, άλλοτε επιτυχώς και άλλοτε ανεπιτυχώς, σε αυτές τις απρόβλεπτες και επιβαλλόμενες καταστάσεις και συνθήκες.

Έτσι, προσπάθησα να διερευνήσω τα γεγονότα, τις διαδικασίες, τις αποφάσεις, τις αιτίες και τα αποτελέσματα από διαφορετικές πλευρές και γωνίες και χρησιμοποίησα ποικίλες μεθόδους που κατέληγαν στο ίδιο συμπέρασμα, το οποίο αποτελεί την κεντρική θέση μου στο σύγγραμμα αυτό, ότι δηλαδή το Ισλάμ όχι μόνο άρχισε την συρρίκνωση του Ελληνισμού αλλά και την επιτάχυνε μέχρι υποδούλωσης, όπως φαίνεται και από το προηγούμενο βιβλίο μου με τίτλο «1071». Οι προχριστιανικοί ή κλασσικοί Έλληνες, οι Ρωμαίοι και μετέπειτα οι «Ελληνοβυζαντινοί» συνεργάζονταν άψογα με τους προ-Ισλάμ Άραβες, όπως φαίνεται και με τις εκτενείς και έντονες για αιώνες εμπορικές συναλλαγές στη αφρικανική Ραπτά της Ζανζιβάρης (σημερινής Τανζανίας). Με την άνοδο του Ισλάμ όλα αυτά χάθηκαν και ο Ελληνισμός είχε να αντιμετωπίσει όχι μόνο τους Πέρσες αλλά περισσότερους εχθρούς από τα νοτιοανατολικά και στο τέλος υπέκυψε στις αλλεπάλληλες επιθέσεις του Ισλάμ.

Οι ποικίλες μέθοδοι που χρησιμοποίησα εξέτασαν τα αίτια από ιστορικογεωγραφικής, εμπορικοοικονομικής, στρατηγικής, γεωπολιτικής, μεταφυσικής, ηθικής και κλιματολογικής απόψεως, για να αναφέρω τις βασικές αναλύσεις. Μελέτησα τις πηγές και τις γνώμες άλλων ιστορικών με νοημοσύνη με σκοπό την κατανόηση της ανθρώπινης ιστορίας, ώστε με τη χρήση του νόμου των αναλογιών και αντιστοιχιών να δύναμαι να προβώ με διορατικότητα σε κάποια πρόγνωση για τον Ελληνισμό, όπως εξάλλου είχα κάνει και στο «1071». Ευελπιστώ να έχω αποδώσει τα συμπεράσματα απλά ώστε να είναι κατανοητά, διδακτικά και με πρακτική ωφέλεια.

Ας μου επιτραπεί να απολογηθώ για την απλή και μη πολυμορφική χρήση της Ελληνικής γλώσσας και στο βιβλίο αυτό. Η πολλών ετών απουσία μου στο εξωτερικό με την παράλληλη χρήση της Αγγλικής σε πολλά επίπεδα δεν μου επέτρεψε να εμβαθύνω στα άδυτα της άκρως γεωμετρικής, πολυτάλαντης, φιλοσοφημένης και θεάρεστης μητρικής μας γλώσσας.

Ιστορία και Γεωγραφία

Όλοι σχεδόν πιστεύουν ότι η ιστορία, μαζί με τη δίδυμη αδελφή της, γεωγραφία, κοινώς χωροχρόνος στη διάστασή μας πάνω στον πλανήτη της Γης, έχουν τη δύναμη να δίνουν εκλάμψεις κατανόησης, σε κάθε άτομο αλλά και σε εθνικές οντότητες και χώρες.²

Για παράδειγμα, οι ΗΠΑ, η σημερινή υπερδύναμη του πλανήτη, ξεκάθαρα διαλαλούν και συγκρίνουν την αυτοκρατορία τους με τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και χρησιμοποιούν το ίδιο σύμβολο, τον αετό. Επίσης πολλές χώρες της Δύσης προτιμούν και συνδέουν τον εαυτό τους και την κληρονομιά τους με τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, παραγνωρίζοντας ότι ο μεσαιωνικός Ελληνοχριστιανικός πολιτισμός του λεγόμενου Βυζαντίου, της Ρωμανίας, δεν είναι παρά αυτή η ίδια η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία στη μεσαιωνική της εξέλιξη και αυτή είναι εκείνη που έβαλε τη σφραγίδα της στις χώρες της Ευρώπης και όχι μόνο. Για παράδειγμα, όλες σχεδόν οι χώρες της Ευρώπης έχουν ως βάση τους τη χριστιανική πίστη, τον ελληνικό πολιτισμό και το ρωμαϊκό δίκαιο, όπως αυτά τα τρία αποτέλεσαν το τρίπτυχο στην υπερχλιετή ιστορία της χριστιανικής ρωμαϊκής αυτοκρατορίας που είχε ως πρωτεύουσα τη Νέα Ρώμη, Κωνσταντινούπολη³.

Επίσης, εξηγείται γιατί οι κάτοικοι της σημερινής Αλβανίας σχηματίζουν το σήμα του δικέφαλου αετού (σύμβολο στη σημαία της Αλβανίας) με τα χέρια τους, ειδικά προς τους νοτιοσλαβικούς πληθυσμούς, ειδικότερα τους Σέρβους. Εάν γνώριζαν και κατανοούσαν το γιατί και οι δύο οντότητες (Αλβανοί και Σέρβοι) χρησιμοποιούν το ίδιο σύμβολο, τον δικέφαλο αετό της Ελληνοχριστιανικής Ρωμαϊκής (Βυζαντινής) αυτοκρατορίας, διαχωρισμοί και μίσση θα είχαν κάπως καταλαγιάσει.

Συνάμα, θα κατανοούσαμε καλύτερα τις απόψεις, την ανασφάλεια και τις τακτικές του επίδοξου Σουλτάνου, ηγέτη της σημερινής Τουρκίας, Ερντογάν, σχετικά με τη γαλάζια πατρίδα κλπ. Οι νομάδες τούρκοι δεν είχαν ποτέ ναυτική παράδοση (όπως και οι Άραβες πριν από αυτούς) και προσπάθησαν κυρίως με εξισλαμισθέντες Έλληνες και Φοίνικες να δημιουργήσουν ναυτικό. Έτσι οι αυτόμολοι κουρσάροι, Ελληνικής καταγωγής αδέρφια από τη Μυτιλήνη, Ορούτς, Ηλίας, Ισαάκ και Χιζίρ που οι δύο τουλάχιστον έμεναν στην ιστορία ως Ορούτς καπετάνιος (Oruç Reis στα τουρκικά) και Χιζίρ ή, όπως έμεινε στην ιστορία, Χαϊρεντίν καπετάνιος (Hızır Hayreddin Reis), ενσωματώθηκαν στο επίσημο ναυτικό των Οθωμανών, και ειδικά ο Χιζίρ - Χαϊρεντίν κατέστη ο επίτιμος ναύαρχος των Τούρκων, στο ταφομνημείο του οποίου, έξω από την Κωνσταντινούπολη, κάθε νέος πλοίαρχος πριν από το παρθενικό ταξίδι του έπρεπε να αποτίσει φόρο τιμής.⁴

Έτσι, η πρώτη Οθωμανοτουρκική προσπάθεια για ναυτική δύναμη και προβολή πραγματοποιήθηκε στις 23 Μαΐου 1534 από τον γενίτσαρο Χιζίρ - Χαϊρεντίν (Hızır Hayreddin) επονομαζόμενο Μπαρμπαρόσα, που γεννήθηκε στη Λέσβο από Ελληνίδα μητέρα ονόματι Κατερίνα και τον γενίτσαρο πατέρα Γιουσούφ Γιακούμπ (Ιωσήφ Ιάκωβο), αγνώστου προέλευσης και καταγωγής, πιθανότατα Ελληνικής καταγωγής.⁵ Ο Γιακούμπ πολέμησε κάτω από τον επίσης

² Ο αείμνηστος και συνθετικός Σαράντος Καργάκος στο βιβλίο *Μεσόγειος* καταθέτει και συμφωνώ απόλυτα "Αυτοί που θαρρούν ότι μπορούν να κατανοούν τα τοπικά γεγονότα χωρίς συνεξέταση των υπερτοπικών και μάλιστα χωρίς εξέταση του μείζονος χώρου, οδηγούνται συχνότατα σε ασαφή και σφαλερά συμπεράσματα" σελ. 17

³ Αναλυτικά αναφέρεται από τον Georg Ostrogorsky στον πρώτο τόμο του έργου του «*Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*», σελ. 84.

⁴ Αναφέρεται από τον Crowley στη σελ. 79 και <https://el.wikipedia.org/wiki>

⁵ Έτσι αναφέρεται σε πολλά αξιόπιστα ιστορικά βιβλία. Για παράδειγμα, «*Their father was former Muslim soldier, probably from a recent converted family of the European Provinces. Their mother is said to have been the widow of a Greek priest*», στο βιβλίο του Frank Ronald Charles Bagley et al, *The Last Great Muslim Empires: History of the*

ελληνικής καταγωγής γενίτσαρο, τον Εβρενό πασά από την μικρασιατική οικογένεια των Ουρανών, ο οποίος υποδούλωσε και επέφερε τον τουρκικό ζυγό σε όλη σχεδόν την Ελληνική χερσόνησο, με βάση τα Γιαννιτσα. Έχουμε δηλαδή τον Γιακούμπ-Ιάκωβο, ορμώμενο από μια νέα πόλη, τα Γιαννιτσα, που στην τουρκική γλώσσα είναι η πόλη των γενιτσάρων, ήτοι γεμάτη από εξισλαμισθέντες Ρωμιούς, από όπου αρχίζει η τουρκοκρατία στην Ελλαδική χερσόνησο.⁶

Μάλιστα, το 1568, οι Οθωμανοτούρκοι κατέστρωσαν επιμελώς μεγάλα σχέδια για να γίνουν μεγάλη ναυτική δύναμη, με όραμα τις γαλάζιες πατρίδες, όπως ο Βεζίρης (ήτοι πρωθυπουργός) Λουτφί Πασά, πιθανότατα Αλβανικής καταγωγής, το 1541 το πρότεινε. Όλο το σχέδιο βασιζόταν σε εξισλαμισθέντες ναυτικούς. Το ίδιο ισχύει και με τον πιθανότατα Ελληνικής καταγωγής κουρσάρο και ναυτοχαρτογράφο που διάβαζε στην Ελληνική τους χάρτες του Κωλαίου της Σάμου, του Εκαταίου της Μιλήτου, του Σκύλακα της Καρύανδας, του Ερατοσθένη της Κυρήνης, του Ευθυμένη και του Πυθέα της Μασσαλίας, του Ίππαρχου της Νίκαιας, του Διόδωρου της Σικελίας, του Αγαθαρχίδη της Κνίδου, αλλά και άλλων όπως του Ίππαλου, του Πτολεμαίου, του Στράβωνος, του Πλουτάρχου, του Πολύβιου, του Ηροδότου, και του Κοσμά του Ινδικοπλεύστη, για να αναφέρουμε μερικούς θαλασσοπόρους, εξερευνητές και γεωγράφους και δημιούργησε τους δικούς του ως Πιρί καπετάνιος (Piri Reis).⁷

Μάλιστα, βάσει των επισήμων στοιχείων των Οθωμανών, σχεδόν όλοι οι ανώτατοι ναυτικοί δεν είχαν τουρκική καταγωγή όπως ο Τουργούτ-Turgut (Κροάτης), ό Πιγιάλε-Piyale (Ιταλικής καταγωγής),⁸ κλπ. Όταν τον Δεκέμβριο του 1522 οι Οθωμανοί κατέλαβαν τη Ρόδο, πάρα πολλοί σκλάβοι μεταμορφώθηκαν σε ναυτικούς για να πολεμήσουν τους βενετούς και Ισπανούς. Και στη στρατηγική ναυμαχία της Ναυπάκτου⁹ (Λεπάντο), μετά από 49 χρόνια, το 1571, τα μαχόμενα πληρώματα και από τις δύο πλευρές ήταν πλειοψηφικά Έλληνες χριστιανοί και Ελληνικής καταγωγής νεο-εξισλαμισθέντες και νεο-μουσουλμάνοι, όπως αναφέρω στο βιβλίο 1071.

Το ξαναπροσπαθούν τώρα με τον Ερντογάν, που κατά περίεργο τρόπο έχει ονομάσει τα ερευνητικά πλοία με ονόματα Ελληνικής καταγωγής καπετάνιων. Το καλό είναι ότι ο Ερντογάν

Muslim World, Brill Academic Publishers, 1997, σελ. 114. Επίσης από τον Crowley στη σελ. 33. Και ο Strathern στο εξάιρετο βιβλίο του, *The Venetians*, αναφέρει χαρακτηριστικά “In August 1537 the Ottoman fleet appeared off the Venetian Island of Corfu, under the command of the formidable Khairaddin Barbarossa, a Greek-born former pirate” σελ. 198.

⁶ Επίσης σε πολλά αξιόπιστα ιστορικά βιβλία. Όπως για παράδειγμα, «Hayreddin Barbarossa, who would rise to become the ruler of Algiers, and later admiral of the Ottoman fleet, was of Greek origin and got his start raiding the southern and western shores of Anatolia on behalf of Korkud, son of Bayezid», στο βιβλίο των Virginia H. Aksan & Daniel Goffman, *The early modern Ottomans: Remapping the Empire*, Cambridge University Press, 2007, σελ. 106.

⁷ Παραθέτω μερικές μόνο αναφορές, όπως <https://politis.com.cy/politis-news/diethni/piri-kai-oroyts-reis-oi-othomanoi-thalassoporoi-poy-paramenoy-n-apeiles-sto-aigaio/> και <https://www.mymind.gr>. Επίσης στο βιβλίο του Crowley (σελ. 33). Εξάλλου ήταν και η επίσημη πολιτική των Σουλτάνων να αναδεικνύουν και να βασίζονται σε γενίτσαρους και αλλόθρησκους.

⁸ Και ο Bicheno στο βιβλίο του για την ναυμαχία της Ναυπάκτου (1571) αλλά και ο Crowley στο εξάιρετο βιβλίο του για την μάχη-πολιορκία της Μάλτας αναφέρουν την καταγωγή όλων των καπεταναίων του Οθωμανικού στόλου.

⁹ Ο Bicheno περιγράφοντας εξάισια και αντικειμενικά την ναυμαχία της Ναυπάκτου (Battle of Lepanto, 1571) αναφέρει “The Venetians were aware of this (shortage of skilled crews) and implored their Holy League allies to forgo ransom and put to death the Ottoman sailors captured at Lepanto even though many of them were Orthodox Christian Greeks” (σελ. 29). Επίσης υπολογίζει πόσοι έχασαν τη ζωή τους και πόσοι μετά την νίκη του χριστιανικού στόλου ελευθερώθηκαν “If allowance is made for casualties and those on the vessels that escaped, we are left with the canonical figure of 12,000-15,000 Christians who might be said to have been liberated, although a high proportion would have been the constrained but not strictly speaking enslaved Greeks”.

«άθελω» του εργάζεται για τον Ελληνισμό σε μακρόχρονη βάση, αρκεί οι ηγεσίες μας να αδράξουν τις εμφανιζόμενες ευκαιρίες, να εκμεταλλευτούν τις υπερβολές και τα μυωπικά λάθη των αντιπάλων και να συνάψουν έγκαιρα σωστές συμμαχίες. Πάνω από όλα δε, να δημιουργήσουν επιμελώς και ακούραστα ένα ανταγωνιστικό συγκρότημα, που θα βασίζεται στο πολυτιμότερο και μεγαλύτερο όπλο ή ανταγωνιστικό εργαλείο της φυλής, την ποιότητα, δημιουργικότητα και ευελιξία του πνεύματος, νου και εγκεφάλου μας, που θα αναπτύξουμε σε ένα προσεχές σύγγραμμα. Γιατί πιστεύω ακράδαντα ότι το στρατηγικό συγκριτικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του κάθε Έλληνα και της κάθε Ελληνίδας δεν θα εντοπιστεί στο «Survivor», στη «Φάρμα», στο «Greece's Next Top Model» και στο «Ελλάδα έχεις ταλέντο», αλλά θα αναδυθεί και θα ξαναλάμψει όταν το Ελληνικό πνεύμα στραφεί προς την ανακάλυψη και τη διερεύνηση των ορατών και αθέατων διαστάσεων του πνεύματος. Όταν ασχοληθεί, τόσο με τα φυσικά, μορφικά και τριδιαστατικά φαινόμενα όσο και με τις μεταφυσικές, φιλοσοφικές και τετραδιαστατικές αποκαλύψεις, τότε θα δημιουργήσει νέα πολιτισμικά δεδομένα. Αντίθετα, η σημερινή Τουρκία μοιάζει σαν ένα γυάλινο επίστρωμα, που είναι έτοιμο να καταρρεύσει και να κατακερματιστεί.

Η Πόλη αλώθηκε, η Ρωμανία επάρθη και το «Ελληνοβυζάντιο» καταχωρήθηκε στην ιστορία και έφυγε από την παγκόσμια σκηνή, παραμένοντας όμως ζωντανό και εν υπνώσει ως Βυζαντινή (Ρωμαϊκή) κοινοπολιτεία και πολιτισμός.

Εμπορικοοικονομική

Από αρχαιοτάτων χρόνων οι κάτοικοι της Ελληνικής χερσονήσου, οι Πελασγοί, οι Ορφικοί, οι Ομηρικοί, οι κλασικοί, ειδικά οι Αθηναίοι, λόγω της ιδιόμορφης στρατηγικής γεωμορφολογίας και νησιώτικης γεωγραφίας, έδιναν μεγάλη προτεραιότητα στη δύναμη και εφαρμογή της ναυτικής στρατηγικής και απέδιδαν σπουδαιότατη σημασία στην απρόσκοπτη διακίνηση μέσω θαλάσσιων διαδρομών αλλά και στον έλεγχο των στρατηγικών στενών και κυρίως του Ελλησπόντου και στην άλλη άκρη των Ηρακλειδών πυλών.

Όλοι τους είχαν απίστευτη εμμονή με τα στενά του Ελλησπόντου και του Βοσπόρου, όπως αντικατοπτρίζεται από την εκστρατεία του Ιάσωνα, τον Τρωικό πόλεμο,¹⁰ και την Αθηναϊκή επιμονή για τον έλεγχο των στενών. Μετέπειτα, οι μεσαιωνικοί Έλληνες («Ελληνοβυζαντινοί», Ρωμιοί) απλώς αντιγράφοντας τους προγόνους, επαναδραστηριοποίησαν την περιοχή και την κατέστησαν το κέντρο τους, με την Κωνσταντινούπολη.¹¹

¹⁰ Ο William L. Rodgers στο εξαιρετο βιβλίο *Greek and Roman Naval Warfare* αναφέρει “The siege of Troy was doubtless undertaken for the control of the line of sea communications through the Dardanelles between the Black Sea and the Mediterranean, for the destruction of Troy did away with hostile control at the entrance of the Hellespont and probably provided a Greek outpost for the greater security of Greek trade.” σελ. 4 Επίσης ο ιστορικός Βίκτωρ Δούσμανης συμφωνεί στο κλασικό έργο του η Ιλιάς και ο Τρωικός πόλεμος, ότι ο Τρωικός πόλεμος ήταν στο βάθος πόλεμος συμφερόντων, πόλεμος για την κυριαρχία των θαλασσών σελ. 16.

¹¹ Ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και πάσης Αλβανίας, Αναστάσιος, στο σύγγραμμα του Έως Εσχάτου της Γης, αναφέρει “Το μεγάλο ενδιαφέρον των Βυζαντινών για τον εκχριστιανισμό των λαών του Καυκάσου επί Ιουστινιανού, πιθανόν να σχετίζεται με την ανάγκη να εξασφαλισθεί η δια ξηράς επικοινωνία με την Άπω Ανατολή (μέσω κοιλάδος Κύρου, Κασπίας, κοιλάδος του Οξου και Σαμαρκάνδης). Η κύρια αρτηρία, που περνούσε από την Κεντρική Ασία, κάθε τόσο ήταν αποκλεισμένη λόγω των αλληπάλληλων πολέμων με τους Πέρσες. Δεν θα ήταν όμως, νομίζουμε, δίκαιο να θεωρηθεί ως το μοναδικό αίτιο, αν ληφθεί υπόψη το αναμφισβήτητο θρησκευτικό ενδιαφέρον του Ιουστινιανού.” σελ. 104.

Ακόμα και σήμερα η αξία και η βαρύτητα της σημερινής Τουρκίας βασίζεται κατά το μέγιστο στον έλεγχο των στενών. Και όπως τόνισα στο 1071, δεν έπρεπε επ' ουδενί να χάσουμε τα στενά τον 14^ο αιώνα. Αλλά και μετά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, το 1920, έπρεπε να εστιάσουμε στον έλεγχο των στενών και της Βασιλεύουσας παρά στην περιοχή της Σμύρνης.

Από την ελληνιστική εποχή αλλά και κατά την επικράτηση της Ρώμης, σε όλη τη μέση ανατολή και κατά μήκος και κατά πλάτος της Μεσογείου, η Ελληνική Κοινή, ήταν η διεθνής γλώσσα της εποχής και ομιλείτο και εχρησιμοποιείτο κατά κόρον, κυρίως ως γλώσσα του Χριστιανισμού. Επομένως ήταν επόμενο και απόλυτα φυσικό να εχρησιμοποιείτο και για τις εμπορικές συναλλαγές. Πράγματι, από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου, η επικράτηση της Ελληνικής γλώσσας, ως θρησκευτικού, εμπορικού, εκπαιδευτικού και πολιτικοοικονομικού επικοινωνιακού μέσου ήταν αδιαμφισβήτητη.¹² Η ευρεία χρήση της Ελληνικής άρχιζε από τις Ηρακλείδες στήλες (Γιβραλτάρ) και κατέληγε στις παρυφές των Ιμαλαΐων και στην Κίνα. Αλλά και νοτίως της κεντρικής αρτηρίας του μεταξιού, ήτοι στην Ινδική χερσόνησο, και στην Κεϋλάνη ο Ελληνισμός είχε εμφανή παρουσία.¹³

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων αιώνων της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, οι πιο πολλές και μεγάλες πρόοδοι στο εμπόριο προήλθαν, όπως και πριν, από Έλληνες ναυτικούς, που αφού χαρτογράφησαν την Ερυθρά θάλασσα, τους μουςώνες του δυτικού Ινδικού Ωκεανού και τους ανέμους του Περσικού κόλπου, ίδρυσαν λιμάνια κατά μήκος των θαλάσσιων δρόμων και αύξησαν τις εμπορικές συναλλαγές γύρω από τον Ινδικό ωκεανό και τις Ασιατικές περιοχές.¹⁴

επίσης, και βορείως των κεντρικών χερσαίων εμπορικών οδών, ήτοι στην κοιλάδα της Φεργκάνα, όπως λέγεται σήμερα (Fergana Valley), και στις μεγαλουπόλεις Σαμαρκάνδη και Μπουχάρα (στο σημερινό Ουζμπεκιστάν), υπήρχαν ολόκληροι συνοικισμοί από Έλληνες και ελληνόφωνους εμπόρους, που ήταν οι έμποροι και μεταπράτες κατά μήκος των δρόμων του μεταξιού, μαζί με τους συμμάχους, δεινούς εμπόρους, τους Σογδιανούς.¹⁵

Κατά τον 7^ο αιώνα οι Άραβομουσουλμάνοι ξεχύθηκαν προς όλες τις κατευθύνσεις, ακολουθώντας τους δρόμους του εμπορίου, των συγκοινωνιών και επικοινωνιών. Είχαν την πρόνοια να

¹² Η Βρετανίδα ιστορικός Averil Cameron, στο *Byzantine Matters*, σωστά καταγράφει “Latin was still in use in Constantinople in the sixth century, but the main language, and the language of intellectual culture, in the east was already Greek, and while Latin soon fell away, Greek remained the primary language throughout the long history of Byzantium.” σελ. 22.

¹³ Αναφέρεται από τον Peter Frankopan, στο συναρπαστικό βιβλίο του «*The Silk Roads*», στη σελ. 54 “A Greek-speaking visitor to Sri Lanka in about 550 found a robust community of Christians, overseen by clergy appointed “from Persia.”

¹⁴ Ο εξάιρετος Bernstein William στο βιβλίο του “*Splendid Exchange*” αναφέρει χαρακτηριστικά “The Greek traders of Ptolemaic Egypt had the additional advantage of metallurgical expertise, enabling them to bind their ships with iron nails.” σελ. 11.

¹⁵ Ο Frankopan επίσης αναφέρει στο «*The Silk Roads*» στη σελ. 54 “Christianity even reached the nomadic people of the steppes, much to the surprise of officials in Constantinople who, when offered hostages as part of a peach agreement, found that some had “the symbol of the cross tattooed in black on their forehead.” και “Samarkand and Bukhara (in modern Uzbekistan) were also home to thriving Christian communities a thousand years before Christianity was brought to the Americas. Indeed, even in the Middle Ages, there were many more Christians in Asia than there were in Europe.” στη σελ. 55.

καταλάβουν κυρίως οντότητες, κράτη, πόλεις και περιοχές που ήταν οργανωμένες, είχαν μεγάλο πληθυσμό και κυρίως πλήρωνα φόρους. Πρώτα από όλα στόχευσαν και κατάφεραν να γίνουν κύριοι των εμπορικών δρόμων, των πόλεων-σταθμών, στρατηγικών λιμανιών και όλων των φυσικών πόρων που ήταν αναγκαίοι για την επέκτασή τους αλλά και να τους στερήσουν αντίστοιχα από τους αντιπάλους και εχθρούς τους. Κατέλαβαν και χρησιμοποίησαν πλέον τα λιμάνια που ελέγχαν Έλληνες και Πέρσες στον περσικό κόλπο και στη στενή θάλασσα του Σουέζ, και έγιναν κύριοι πλέον των εμπορικών σταθμών που συνέδεαν τους θαλάσσιους εμπορικούς δρόμους μεταξύ του Περσικού Κόλπου και της Κίνας.¹⁶ Το ίδιο έπραξαν και κατά μήκος της βόρειας Αφρικής ακόμη και τους εμπορικούς δρόμους της υπερ- και υπό-σαχάριας περιοχής.

Οι δυνάμεις του Ισλάμ, πρώτα οι Άραβες, μετά οι Περσομουσουλμάνοι και κατόπιν οι Τούρκοι, κατόρθωσαν προοδευτικά να αποκλείσουν το Ελληνοβυζάντιο αλλά και ολόκληρη την Ευρώπη από το εμπόριο με την Κίνα και την Ινδία και να ελέγξουν τις θαλάσσιες μεταφορές μέσω του Ινδικού ωκεανού.¹⁷

Έτσι οι Μουσουλμάνοι εκτόπισαν τον Ελληνισμό και έθεσαν υπό τον έλεγχό τους τον τεράστιο ιστό εμπορικών και επικοινωνιακών οδών, από τα Ιμαλάια, μέχρι την οροσειρά του Άτλαντα στο σημερινό Μαρόκο. Και όχι μόνο στον εμπορικό τομέα αλλά και στο πνευματικό επίπεδο, υπάρπαξαν ότι μπορούσαν.¹⁸

Στρατηγική και Γεωπολιτική

Μαζί με την πολύπλευρη εξέταση της ιστορίας, γεωγραφίας και οικονομίας πρέπει να συνεξετάσουμε και τα αποτελέσματα του ανθρώπινου νου και ειδικότερα της διανοητικής λειτουργίας της στρατηγικής. Όπως οι φιλόσοφοι Πλάτων και Αριστοτέλης, ακόμη και ο ιστοριογεωπολιτικός Θουκυδίδης, τόνισαν, τον κάθε στρατηγό ή αρχηγό πρέπει να τον χαρακτηρίζουν η ανδρεία, δικαιοσύνη, σωφροσύνη και φρόνηση και βάσει αυτών να προβαίνουν σε σωστές και σοφές αποφάσεις. Η δε φρόνηση περιλαμβάνει ανάμεσα σε άλλα τη Σοφία, τη Νίκη και τη Στρατηγική.

Επομένως, πρέπει να εξετάζουμε ενδελεχώς τα προϊόντα της ανθρώπινης διάνοιας, όπως δόγματα, ιδεολογίες, οικονομικές θεωρίες, κλπ., που ηγέτες, χώρες, πολιτισμοί και κράτη χρησιμοποιούν

¹⁶ Ο Frankopan καταγράφει στη σελ. 89 “As forces headed east, the process of extracting tribute was as lucrative and successful as it had been in Palestine, Egypt and elsewhere. The cities of Central Asia were picked off one by one, the loose links between them sealing their downfall: without an organizational structure to co-ordinate defences, each waited for its fate in turn.” και “The advances into Central Asia were greatly facilitated by the chaos that had started to embroil the steppe region at the same time that Persia crumbled.”

¹⁷ Αναφέρει ο Bernstein “In 1453, the Ottomans finally took Constantinople and shut off all trade with the Christians» και “Da Gama would break into the Indian Ocean, ending forever the Muslim monopoly of Asian trade with the west” σελ.129 and “when Vasco da Gama outflanked the Muslim “blockade”, which had previously stopped European merchants at the western gates of the Indian Ocean. The Portuguese rounding the Cape of Good Hope ushered in the current era of Western commercial dominance.” σελ. 17.

¹⁸ Ο Frankopan καταγράφει σωστά στη σελ. 95 “The works of the Indians are rendered into Arabic, the wisdom of the Greeks is translated into Arabic, and the literature of the Persians has been transferred to the Arabs too.”

ως εργαλεία στον στίβο της πολιτικοδιπλωματίας και στην παγκόσμια σκακιέρα με τα σημερινά δεδομένα.

Αυτό θα το δούμε να αποτυπώνεται στην πολιτική του Ιουστινιανού και των διαδόχων του σε σχέση με τους χριστιανούς της Μέσης Ανατολής και ειδικότερα με τους Αραβοχριστιανούς,¹⁹ αλλά και με τους Κόπτες στην Αφρική, ακόμη και με τους Αρμένιους, Γεωργιανούς και Αλβανούς στις Καυκάσιες περιοχές.

Μακροχρόνια αποτελέσματα μιας στρατηγικής πολιτικής εντοπίζονται ή διαφαίνονται σε κάθε ιστορική εναλλαγή και σε σημαντικά ιστορικά γεγονότα. Διαπιστώνουμε έτσι ότι η χρήση των διαφόρων «εργαλείων» αποφέρει και τη μεγαλύτερη διαχρονικά επικράτηση, επιρροή και επίδραση επί ανθρώπων, λαών και κρατών.²⁰

Από όλα τα εργαλεία η θρησκεία ίσως έχει τη μεγαλύτερη διαχρονικά επίδραση και διάρκεια από την ιδεολογία και τις παραδόσεις.

Όπως εμείς χρησιμοποιήσαμε τον Χριστιανισμό και τις Ελληνορωμαϊκό Βυζαντινές δομές να επικυριαρχήσουμε επί γειτονικών λαών και να ηγούμαστε πολλών εθνοτήτων, το ίδιο έπραξαν, όπως προανέφερα, και οι Άραβες με την χρησιμοποίηση της θρησκείας του Ισλάμ. Μια ουσιαστική διαφορά ήταν ότι ο Χριστιανισμός βασίστηκε και χρησιμοποίησε την Ελληνική παιδεία και μεταλλάχθηκε σε Ελληνική θρησκεία, ενώ το Ισλάμ, πέραν της φώτισης του προφήτη του, έχει ελάχιστα χαρακτηριστικά από τα έθιμα των Αράβων της ερήμου. Μέσω του μουσουλμανισμού υπάρχουν ακόμη και σήμερα πολλές χώρες που αποκαλούνται Αραβικές δημοκρατίες,²¹ αλλά η πλειοψηφία των πολιτών-κατοίκων δεν είναι αραβικής καταγωγής, όπως της Αιγύπτου, της Συρίας κλπ., όπου ομιλείται επίσημα και χρησιμοποιείται η Αραβική γλώσσα

¹⁹ Οι Αραβοχριστιανοί στις περιοχές της Γόνιμης Ημισελήνου (*fertile crescent*) αποτελούσαν από τότε βασικό παράγοντα εξελίξεων στην ευρύτερη περιοχή. Την εποχή που εξετάζουμε εδώ ήταν χωρισμένοι σε τρεις βασικές ομάδες: σε Ορθοδόξους, που ακολουθούσαν πιστά τις αποφάσεις της συνόδου της Χαλκηδόνας του 451, σε Μονοφυσίτες, που ήταν διασκορπισμένοι παντού στη Μέση Ανατολή, κυρίως στη Συρία, και συμπορεύονταν με τους Αρμένιους και τους Κόπτες της Αιγύπτου και της Αιθιοπίας, και τέλος σε Νεστοριανούς που ζούσαν στις ανατολικές περιοχές και εντός της Ζωροαστρικής Περσίας. Πιο συγκεκριμένα, οι Γιασσανίδες, σύμμαχοι του Βυζαντίου της περιοχής Χαουράν, ήταν Μονοφυσίτες, ενώ οι Λαχμίδες, σύμμαχοι των Περσών στο δέλτα του Τίγρη και Ευφράτη ήταν Νεστοριανοί.

²⁰ Ο αντισυμβατικός, πρωτοπόρος και *archdruid* historian, John Michael Greer, στο εξάισιο βιβλίο του, «*Decline and Fall*» ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι “*an empire is a wealth pump, a device to enrich one nation at the expense of others*” σελ. 5, “*an empire is a wealth pump, a system of economic arrangements backed by military force that extracts wealth from subject nations and concentrates it in the imperial one*” σελ. 15, “*empire is a brutal business, and the notion that moral considerations ought to guide the behavior of the great powers is usually a talking point declining empires wield as a means of criticizing the rising powers that will eventually supplant them*” σελ. 55.

²¹ Η Αίγυπτος με πολλές εθνότητες καταγωγής από αρχαίους Αιγυπτίους που εξισλαμίσθηκαν, Έλληνες και Ρωμαίους, αυτόχθονες Αφρικανούς, γενίτσαρους πολλαπλής καταγωγής όπως Κούρδους – η επίσημη σημαία της σημερινής Αιγύπτου, όπως και της Συρίας, εξάλλου, φέρει τα σύμβολα του Κούρδου αρχιστράτηγου Σαλαχαντίν – Κιρκάσιους, Μογγόλους, Αλβανούς από τις καυκάσιες περιοχές αλλά και από τα βαλκάνια, κλπ. Η Συρία με διάφορες εθνότητες καταγωγής από Έλληνες, Αρμένιους, Κούρδους, εξισλαμισθέντες Σταυροφόρους με Γαλλική ή φράγκικη καταγωγή, κλπ. Το Πακιστάν, που οι Μουσουλμάνοι κάτοικοί του είναι στην ουσία Ινδικής καταγωγής εξισλαμισθέντες, μαζί με τους Ινδούς στην Πενταποταμία (Παντζάμπ), με πολλούς που ασπάζονται την Σιχ θρησκεία, αλλά έχουν και πιθανότατα ψήγματα περσικά ίσως και λίγο ελληνικά. Η δε Τουρκία, που όπως ερεύνησε και απέδειξε ο αείμνηστος καθηγητής Σπύρος Βρυώνης στο μνημειώδες βιβλίο του “Η παρακμή του μεσαιωνικού ελληνισμού στη Μικρά Ασία και η διαδικασία εξισλαμισμού”, αποτελείται από πανσπερμία λαών με διάφορες καταγωγές που με την πάροδο του χρόνου εξισλαμίσθηκαν. Το ίδιο διαπραγματεύεται άριστα και ο Φράγκος Φραγκούλης στο «Ποια Τουρκία? Ποιοι Τούρκοι?».

αλλά και σε πιο πολλές μουσουλμανικές χώρες όπως του Πακιστάν, Τουρκίας, κλπ. όπου ακόμη χρησιμοποιείται η Αραβική γλώσσα λόγω της χρήσης του Κορανίου.

Έτσι έκανε και η Ρωσία που απέκτησε τεράστια διείσδυση και επιρροή σε πολλούς ανθρώπους και εθνότητες, καθώς και θέση υπερδύναμης (κάτι που δεν είχε ποτέ προηγουμένως στην ιστορία της), χρησιμοποιώντας την ιδεολογία του κομμουνισμού.

Μεταφυσική

Αλλά όμως ούτε ο παράγοντας χωροχρόνος (ιστορία και γεωγραφία), ούτε η πολιτικοστρατηγική επεξηγούν επαρκώς, γιατί οι Ρώσοι σήμερα δεν κατέχουν την Κωνσταντινούπολη και τα στένα, που ήταν και είναι ο διακαής πόθος και στόχος τους, αιώνες τώρα. Γεγονότα και συμβάντα που ίσως είναι πέραν της ανθρώπινης λογικής και ανήκουν στη σφαίρα της μεταφυσικής, όπως θα υποστήριζε ο Αριστοτέλης.

Στις 4 Μάρτιου 1915 ο Ρώσος υπουργός εξωτερικών Σέργιος Σοζονόφ ζήτησε εγγράφως και με επίσημη επιστολή του από τους τότε συμμάχους της Ρωσίας, την Αγγλία και Γαλλία και απαίτησε την Κωνσταντινούπολη και τις γύρω ευρωπαϊκές περιοχές για την Ρωσία, λίγο πριν οι συμμαχικός στρατός και στόλος των Αγγλογάλλων αρχίσει επίθεση κατάληψης των Δαρδανελίων. Οι Αγγλογάλλοι ωρύονταν στην άκομψη, απροκάλυπτη και αλαζονική απαίτηση και ξεκάθαρη απειλή του Ρώσου υπουργού εξωτερικών Σοζονόφ.²² Οι Ρώσοι έβλεπαν τον κίνδυνο εμπλοκής της Ελλάδος στην επίθεση αυτή, την οποία είχαν ζητήσει οι Άγγλοι,²³ και δεν ήθελαν με τίποτα οι Έλληνες να πλησιάσουν την Κωνσταντινούπολη. Ειδικότερα, οι Ρώσοι, για να κάμψουν ή καλύτερα να εξαλείψουν κάθε Ελληνική απαίτηση επί της Κωνσταντινούπολης, προσπάθησαν κυρίως να πείσουν και να προσεταιριστούν τον φιλέλληνα υπουργό και μετέπειτα πρωθυπουργό της Βρετανίας, του Ουαλλού Λόιντ Τζωρτζ, που υποστήριζε τις Ελληνικές θέσεις, και επισήμως απαίτησαν την Πόλη ως αντάλλαγμα για αντιπερισπασμό στην επιχείρηση κατάληψης της χερσονήσου της Καλλίπολης και των στενών του Ελλησπόντου. Πιεζόμενοι πολλαπλώς οι Αγγλογάλλοι συμφώνησαν να παραδοθεί η Πόλη στους Ρώσους, παρόλο που για αιώνες προσπαθούσαν να το αποτρέψουν. Η αποτυχία όμως της εκστρατείας και ναυτικής απόβασης στα Δαρδανέλια και στην Καλλίπολη, κατά κάποιον τρόπο ως από μηχανής Θεός, σταμάτησε την υφαρπαγή της πόλης από τους Ρώσους.

Το ίδιο παρατηρείται ύστερα από δύο χρόνια, τον Νοέμβριο του 1917, όταν ο ρωσικός στόλος ήταν ήδη στον Βόσπορο, έτοιμος να καταλάβει την Πόλη μετά τις ρωσικές νίκες στις καυκάσιες περιοχές, αλλά ως εκ θαύματος, στις 17 και 18 Δεκεμβρίου 1917, η εκεχειρία των Μπολσεβίκων και το σταμάτημα του πολέμου σε όλα τα Ρωσοτουρκικά μέτωπα, έσωσε στην πραγματικότητα την Τουρκία και αποφεύχθηκε ξανά η πτώση της Κωνσταντινούπολης σε ρωσικά χέρια.

Η ύπαρξη του σοβιετικού συστήματος και οι επακόλουθες ρωσικές κομμουνιστικές απειλές κατά των δυτικών δημοκρατιών βοήθησε την Τουρκία μαζικά (1917-1922). Πράγματι, τόσο ο Λένιν όσο και ο Στάλιν στα πρώτα χρόνια των Σοβιέτ βοήθησαν φανερά και ουσιαστικά τους Τούρκους

²² Ο ιστορικός και αντικειμενικός ιστορικός Eugene Rogan αναλύει και περιγράφει σωστά στο βιβλίο που πρέπει να διδάσκεται σε όλα τα Ελληνόφωνα σχολεία και όχι μόνο. Eugene Rogan, *The Fall of the Ottomans*, Penguin, 2015, σελ.133.

²³ Ο Βρετανός Υπουργός Εξωτερικών και Πρωθυπουργός Έντουαρντ Γρέν (Sir Edward Grey) μαζί με τον Ουίνστον Τσώρτσιλ είχαν υποσχεθεί την ενσωμάτωση της Κύπρου στην Ελλάδα, το 1912, το 1913 και μετέπειτα, εάν η Ελλάδα προσχωρούσε στις συμμαχικές δυνάμεις.

και τον Ατατούρκ τόσο με υλικά αγαθά αλλά κυρίως με όπλα και πολεμικά εφόδια. Η υποστήριξη αυτή στους Τούρκους τους βοήθησε να νικήσουν το Ελληνικό εκστρατευτικό σώμα στη Μικρά Ασία και ως αποτέλεσμα απειράπη η κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Έλληνες, γεγονός που ήταν και εξακολουθεί να είναι πάγια εξωτερική πολιτική της Ρωσίας, ανεξαρτήτως κυβερνήσεως, τσαρικής ή κουμμουνιστικής.²⁴

Πράγματι, ο Λένιν τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 1917, έσωσε την Οθωμανική Αυτοκρατορία, την Τουρκία, από την πλήρη αποσύνθεση και κατάρρευση, αλλά επίσης έδωσε στους Τούρκους το πιο σημαντικό κίνητρο, υποστηρίζοντάς τους να πιστεύουν ότι μπορούν να νικήσουν τους πάντες και να ανοικοδομήσουν την Οθωμανική Αυτοκρατορία.²⁵ Συμπερασματικά, ο Λένιν προκάλεσε ενθουσιασμό στους Τούρκους, ανεβάζοντας το ηθικό τους απέναντι στους Έλληνες. Ο Λένιν έπαιξε σημαντικό ρόλο στην κατάρρευση της αμυντικής μας γραμμής στη Μικρά Ασία, το ολοκαύτωμα της Σμύρνης και την επακόλουθη καταστροφή του Μικρασιατικού Ελληνισμού, γεγονός που τον καθιστά έναν από τους κυριότερους υπονομευτές της Μεγάλης Ιδέας.

Ηθική

Μπορούμε να εξηγήσουμε γιατί οι πληθυσμοί των ανατολικών επαρχιών και ειδικότερα των περιοχών νοτιοανατολικά της Μικράς Ασίας, που ήταν πλειοψηφικά μονοφυσιτικοί, δεν αντέδρασαν στις μουσουλμανικές επιθέσεις και έδωσαν γην και ύδωρ στους Άραβες νομάδες, στις αρχές του εβδόμου αιώνας.²⁶ Οι συνεχείς διωγμοί, η συνεχώς αυξανόμενη φορολογία και η αντιπαράθεση με την πρωτεύουσα, στην οποία επικρατούσε το δόγμα της Χαλκηδόνας του 451, ώθησε και ενθάρρυνε ηθικά τους κατοίκους της Συρίας, Παλαιστίνης, Αιγύπτου ακόμη και τους Αρμενίους να αποδεχτούν ή καλύτερα να υποδεχτούν το Ισλάμ. Οι κάτοικοι των περιοχών αυτών είχαν φτάσει στο σημείο να διερωτώνται γιατί να αμυνθούν και να υπερασπιστούν τη Βασιλεύουσα και τον Αυτοκράτορα.

²⁴ Ο άκρως διεισδυτικός Γάλλος ιστορικοαναλυτής Francois Thual σωστά περιγράφει «Με το παιχνίδι των συμμαχιών, η Ρωσία ξαναβρέθηκε εμπόλεμη το 1914, με στόχους που είχαν πάντα σχέση με τον αυτοπροσδιορισμό της (ανακατάληψη της Κωνσταντινούπολης, έλεγχος των τουρκικών στενών, ...)» σελ. 162. Μετέπειτα με Σοβιετική διοίκηση «Ο Ρωσισμός, υπερασπιστής μέχρι χθες μιας ρωσικής αυτοκρατορίας που είχε κληρονομήσει το Βυζάντιο, γινόταν σήμερα η εξωτερική μορφή της ουτοπιστικής και μεσσιανικής επαγγελίας του κομμουνισμού επί της γης» σελ. 166 και σήμερα ως Ρωσική ομοσπονδία «Όποιες κι αν είναι οι οικονομικές και πολιτικές δυσκολίες, η Ρωσία ...είναι πιθανότατο να αντλήσει απ' τη συνείδηση της διαφορετικότητάς της, σαν μακρινή κληρονόμος του Βυζαντίου, ένα μέρος των πεποιθήσεων που θα τη βοηθήσουν να ανασυστήσει την εθνική και διεθνή της ταυτότητα» σελ. 172, στο βιβλίο του «Η κληρονομιά του Βυζαντίου».

²⁵ Αντίθετα με την αντικειμενικότητα του προαναφερθέντος Eugene Rogan, ο καθηγητής που έχει διδάξει χρόνια στην Τουρκία, Sean McMeekin, ακολουθεί σχετικά μια φιλοτουρκική άποψη αλλά αναφέρει τον ρόλο και τις επιπτώσεις της πολιτικής του Λένιν και τα αποτελέσματα στα Τουρκικά θέματα της Οκτωβριανής επανάστασης, Sean McMeekin, *The Ottoman Endgame*, Penguin, 2015, σελ. 353, σελ. 367-369, και αλλού στο βιβλίο του που αναλύει και περιγράφει μάλλον ειρωνικά και την Ελληνική Μικρασιατική ήττα το 1922.

²⁶ Σημειώνει ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και πάσης Αλβανίας, Αναστάσιος «Η αντίθεση Μονοφυσιτών και Ορθοδόξων είχε δυστυχώς πολύ δυσάρεστες συνέπειες στην περαιτέρω διάδοση της χριστιανικής πίστεως μεταξύ των Αράβων. Για μία ακόμη φορά η διαίρεση των χριστιανών υπήρξε το μέγα ανασταλτικό της εξαπλώσεως και σταθεροποιήσεως του Χριστιανισμού.» σελ 110.

Η σύζυγος του Ιουστινιανού, Θεοδώρα, πριν γίνει αυτοκράτειρα περιπλανήθηκε σε πολλές περιοχές της Εγγύς Ανατολής και στην Αλεξάνδρεια και πιθανότατα είχε πνευματικό της πατέρα και σύμβουλο τον πατριάρχη Αλεξανδρείας Τιμόθεο Δ΄ (517-535). Επίσης, ως αυτοκράτειρα, μέχρι το τέλος της ζωής της τον Ιούνιο του 548, παρείχε προστασία και ανέλιξη σε πλείστους επιφανείς και άγνωστους Μονοφυσίτες, όπως τον πατριάρχη Αντιοχείας Σεβήρο, τον πατριάρχη Αλεξανδρείας Θεοδόσιο, τον πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Άνθιμο και άλλους. Επί πλέον, παρότρυνε, στήριξε και ενίσχυσε πολλαπλώς την ιεραποστολική, προσηλυτιστική και διεισδυτική δραστηριότητα των μονοφυσιτών σε όλα τα μήκη και πλάτη της αυτοκρατορίας. Ειδικότερα επηρέαζε και τις διπλωματικές και γεωπολιτικές ισορροπίες στο μεταίχμιο και στις συνοριακές περιοχές. Για παράδειγμα είχε προσωπική σχέση και επηρέαζε θετικά τον μονοφυσίτη ηγέτη των Γασσανιδών τον Αρέθα (Harith ibn Jabadah), σημαντική στρατηγική επιτυχία συμμαχίας, την εποχή, που οι Πέρσες είχαν κάνει επέλαση μέχρι την Αντιόχεια στα παράλια της Μεσογείου.

Δεν είναι τυχαίο ότι με το θάνατο του μονοφυσίτη πατριάρχη της Αλεξανδρείας Τιμόθεου το 535 και ειδικότερα μετά τον θάνατο της Θεοδώρας το 548, όταν αποσύρθηκε και απομακρύνθηκε η προστατευτική καλύπτρα για τους μονοφυσίτες, οι πληθυσμοί της εγγύς ανατολής εκδιώχθηκαν αλύπητα που θεώρησαν τον μουσουλμανικό ερχομό ως μια θεϊκή και ηθική απάντηση και μάλιστα με άριστο συγχρονισμό.

Παρομοίους ηθικούς λόγους επίσης προβάλλουν πολλοί ιστορικοί και αναλυτές για να εξηγήσουν γιατί κατέρρευσε η (δυτική) ρωμαϊκή αυτοκρατορία ενώ η ανατολική ήτοι το Βυζάντιο επέζησε για άλλα χίλια χρόνια. Μερικοί τονίζουν ότι ο χριστιανισμός εξασθένησε τη θέση, αξίες και κουλτούρα των πολιτών και κυρίως των ελίτ της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και άλλοι αποδίδουν την Ρωμαϊκή παρακμή στη συνεχή επιμιξία των διαφόρων φυλών, λαών και εθνών.

Κλιματική Αλλαγή

Τέλος προσδίδω μεγάλη σημασία στους κλιματολογικούς λόγους και τις διαχρονικές συνέπειες στο Βυζάντιο, που οδήγησαν στην ήττα στο Γιαρμούκ το 636. Η απότομη και δραστική αλλαγή κλιματολογικών συνθηκών επιφέρει επιδημίες, αλλαγή ψυχολογικής συμπεριφοράς, αύξηση της θνησιμότητας, ανεργία, οικονομική δυσπραγία, πολύπλευρες μετακινήσεις πληθυσμών κ.α.

Ηφαιστειακές εκρήξεις που κατεγράφησαν στις αρχές του 6^{ου} αιώνας εκτόξευσαν ανακλαστικά θεϊκά άλατα στην ατμόσφαιρα, που στη συνέχεια επέφεραν ένα θερμότερο και υγρότερο κλίμα, πληθυσμιακή αύξηση πλασμάτων σε μερικές περιοχές που επιτάχυνε την μετακίνηση ζώων και ανθρώπων προς άλλες περιοχές, μεταφέροντας ιούς και ασθένειες σε πυκνοκατοικημένες και πολυάνθρωπες πόλεις, όπου η μετάδοση βακτηρίων γίνεται ευκολότερη και εντονότερη. Συγκεκριμένα, οι κλιματολογικές αλλαγές επηρεάζουν δραστικά μερικά ζώα, όπως τα ποντίκια, που είναι εξάισιοι μεταφορείς θανατηφόρων για τον ανθρώπινο οργανισμό μικροβίων και παθογόνων οργανισμών.

Έτσι η αλληλεπίδραση ανάμεσα στις εκρήξεις των ηφαιστειών, τα πυκνά νέφη που κατέκλυσαν την ατμόσφαιρα, τη συνεχή συννεφιά και έλλειψη θερμότητας του ηλίου, τις αδιάκοπες βροχοπτώσεις, τον πολλαπλασιασμό του βακτηρίου *Yersinia pestis* και των ξενιστών του, ήτοι των τρωκτικών που μερικά αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν, μεταφέροντας έτσι τον ιό σε αστικές περιοχές των ανθρώπων, ήταν για άλλους τυχαίο γεγονός, για άλλους κατάρα, για άλλους θεία δίκη, για άλλους Νέμεσις, και ούτω καθεξής, αλλά παραμένει αληθινό ότι ο χρονικός συντονισμός όλων αυτών των παραγόντων υποδεικνύει τριγωνομετρικό σχεδιασμό.

Συνάμα, οι περιφερειακές κλιματικές αλλαγές είχαν επιπτώσεις στη βλάστηση στις καλλιεργούμενες εκτάσεις, και επομένως στις πηγές τροφής, και οδήγησαν στην αστυφιλία, στην ανεργία, στη μείωση του βιοτικού επιπέδου, στην αύξηση αστέγων και στην κατακόρυφη μείωση των υγειονομικών συνθηκών, ειδικά στις συνοικίες με υπέρογκο αριθμό ατόμων.

Η πανώλη του Ιουστινιανού, όπως έμεινε στη ιστορία, εμφανίστηκε το 451 και επανεμφανιζόταν μέχρι το 750, με θανατηφόρες επιπτώσεις που υπολογίζονται στο 30% τουλάχιστον του πληθυσμού του Βυζαντίου.

Ωστόσο, ενώ άλλες περιοχές και κράτη υποβιβάζονται και καταστρέφονται, άλλες εθνικές οντότητες και χώρες αναβαθμίζονται, ευημερούν και επεκτείνονται.

Δομή Βιβλίου

Ελπίζω η σύνθεση, οι απόψεις και η ερμηνεία των ιστορικών φαινομένων που παρατίθενται στο παρόν βιβλίο, να παρακινήσουν και να ενθαρρύνουν μερικούς να ερευνήσουν περισσότερο για να μάθουμε όλοι περισσότερα, να κατανοήσουμε καλύτερα, και κυρίως να διδαχθούμε για το καλό του Ελληνισμού και των νέων γενεών, που δεν είναι δικαίωμα αλλά κυρίως υποχρέωση και χρέος μας. Θεώρησα σκόπιμο να μακρηγορήσω στον πρόλογο, διότι πολλές φορές διαβάζουμε μόνο τον πρόλογο, ίσως και τον επίλογο ενός βιβλίου ή άρθρου.

Αντίθετα με το βιβλίο «1071», στο παρόν βιβλίο ακολουθώ γραμμική χρονολογική σειρά, παραθέτοντας σε κάθε κεφάλαιο επιμέρους λόγους και αιτίες που περιγράφουν τους παράγοντες, ανθρώπινους και μη, που συνέβαλαν στην αρχή της συρρίκνωσης του Ελληνισμού, αλλά επίσης συνθέτουν τη βασική θέση μου ότι η άνοδος του Ισλάμ, ήταν ο κυριότερος παράγοντας που συνέτεινε στη συνεχή και σταδιακή συρρίκνωση του Ελληνισμού, γεωγραφικά, δημογραφικά, γλωσσολογικά, γεωπολιτικά, κλπ. Ας μου επιτραπεί να τονίσω ότι δεν είμαι προκατειλημμένος ούτε αρχικά πίστευα ότι το Ισλάμ ήταν ο ουσιώδης και μεγαλύτερος εχθρός του Ελληνισμού (τουλάχιστον τον Μεσαίωνα), ούτε προσπαθώ μυωπικά, εθνικιστικά, αλαζονικά και ακραία να υποδείξω έναν «κακό αντίπαλο» όπως αναφέρει και ο αξιόλογος Γάλλος ιστοριογεωπολιτικός Φρανσουά Τυάλ²⁷ (Thual, Francois). Μάλιστα, νέος, ξεκίνησα ως ένας υποστηρικτής του διεθνισμού με αριστερές καταβολές αλλά και από τη μελέτη μου από πολύ νωρίς των κλασσικών Ελλήνων φιλοσόφων, που όλοι ανεξαιρέτως υποδεικνύουν ότι ο πρωταρχικός και βασικός στόχος μιας κοινωνίας, μιας κυβέρνησης και ενός κράτους είναι το κοινό καλό και η ευημερία και ευμάρεια όλων των πολιτών.²⁸ Γιατί πράγματι εάν δεν υπάρχει κοινωνική ισορροπία και γαλήνη σε οποιανδήποτε πολιτεία τότε οι ανισορροπίες, ανισότητες και ακρότητες εργάζονται πυρετωδώς εναντίον του κράτους, της φυλής και της χώρας. Το είδαμε στο Βυζάντιο και το βλέπουμε παντού γύρω μας.

²⁷ Ο πράγματι διεισδυτικός και ακριβής γεωπολιτικός Τυάλ σωστά καταγράφει ότι «Ο «κακός αντίπαλος» δαιμονοποιείται και διαιωνίζεται στο ρόλο του ως ιστορικού διώκτη, κλέφτη των εδαφικών ονείρων» σελ. 34. Thual, Francois, Η κληρονομιά του Βυζαντίου, Γεωπολιτική της Ορθοδοξίας.

²⁸ Ο βαθυστόχαστος και για πολλούς «συντηρητικός» Πλάτων για παράδειγμα τονίζει σε όλους τους διαλόγους του, «Ο αληθινός Άρχων ου πέφυκε το αυτό συμφέρον σκοπεῖσθαι ἀλλὰ το τῷ ἀρχομένῳ».

Η εμπειρία μου όμως από τις πολλές και συχνές επισκέψεις, τη διαμονή για μεγάλα χρονικά διαστήματα για να εργαστώ, να διδάξω, σε διάφορες χώρες του κόσμου και ειδικότερα με την συναναστροφή μου με ανθρώπους πολλών εθνοτήτων, φυλών με διαφορετική κουλτούρα, με έχει οδηγήσει να πιστεύω στη διαχρονικότητα του Ελληνισμού, στην ευλογημένη δύναμη της Ελληνικής γλώσσας και το θεάρεστο Ελληνικό Αλφάβητο.²⁹

Ακολουθώντας το Ελληνικό πνεύμα διαχρονικά μπορώ να ισχυριστώ ότι η διαλεκτική διαδικασία και μεθοδολογία μέσω πολλών και σύνθετων εμπειριών ανά τον κόσμο, επίμονης παρατήρησης, βαθιάς μελέτης, λεπτομερούς και αμερόληπτης ανάλυσης και επίμονης και επίπονης σύνθεσης, με οδήγησε να αποφύγω συμπτώματα και αποτελέσματα εμβρυονικής και εμβρυικής ανάλυσης και να καταλήξω στα συμπεράσματα που εκθέτω στο παρόν βιβλίο αλλά και στα άλλα συγγράμματά μου. Φυσικά όμως σε όλα τα συγγράμματα η υποκειμενικότητα διαφεντεύει και ο βαθμός αμεροληψίας έγκειται στη δομή και παράθεση αντικειμενικών στοιχείων και γεγονότων.

Επειδή η αλληλουχία και η σύνδεση των ιστορικών γεγονότων είναι σαν δίκτυο από αλυσίδες, όπως οι άγκυρες των πλοίων, που αλληλοεπηρεαζόμενες πάλλονται συνεχώς από τις δονήσεις της θάλασσας, του αέρα, των ναυτικών και των άλλων στοιχείων, ας αρχίσουμε από ένα πολύ σημαντικό κρίκο της αλυσίδας, για τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε, την εξάπλωση και χρήση της Ελληνικής γλώσσας, και να δούμε τι προηγήθηκε της στρατηγικής ήττας στο Γιαρμούκ, το 636, έτος που σηματοδοτεί την αρχή της συρρίκνωσης του Ελληνισμού.³⁰

²⁹ Όπως αναφέρει σωστά και ο Αντώνιος Χαλάς «Η ανώτατη επιστήμη της Αρχαίας Ελλάδος και των αιώνων είναι η «Μετεωρολογία», περί την οποίαν εις το σύνολόν της περιστρέφεται «η Απόκρυφος Διάταξις του Ελληνικού Αλφαβήτου», στο βιβλίο του Η Απόκρυφος Διάταξις του Ελληνικού Αλφαβήτου, σελ. 12, (Ιδεοθέατρον, 2005).

³⁰ Αναλύω και περιγράφω σε βάθος τα της μάχης-ήττας στον ποταμό Ιαρμουχά ή Γιαρμούκ στο 1071. Η δε άγνοια του Ελληνισμού για τη μάχη αυτή δεν παύει να με εκπλήσσει ακόμη και σήμερα.

